

спорно, начина на установяването на възрастна на столѣтниците при липса на данни за нея и каквито и да било регистри. Ето защо, трѣбваше предварително да се установяват нѣколко изходни точки, съ помощта на които да става определянето на възрастта на старците. Тия изходни точки бѣха: чумата презъ 1834 год., холерата презъ 1844 год. и Севастополската война презъ 1854 год. За женитѣ като главенъ изходенъ пунктъ бѣше взето предположението, че максималната родилна възраст на жената не може да бѣде повече отъ 48 год.

Анкетата на столѣтниците, която започна на 10 мартъ 1927 год., завърши на 20 ноември 1928 год. За тая анкета сж били употребени отъ всички анкетьори 1120 работни дни, изминати сж били въ пѣтъ 18055 километра. Разходитѣ по анкетата възлизатъ на 270739 л., отъ които 126239 лв. пѣтни и 144500 л. дневни

IV. Резултати отъ анкетата

1. *Общъ брой на столѣтниците.* Споредъ извършената по отношение на столѣтниците, констатирана на 31 дек. 1926 год. анкета, въ нашата страна сж били установени 158 столѣтници. Тоя резултатъ е твърде поучителенъ, понеже показва, че въ сѣщностъ столѣтниците у насъ сж 10 1/2 пѣти по-малко въ сравнение съ резултатитѣ отъ преброяването. Съ това се туря край на легендата за колосалното число на столѣтниците въ България, една легенда послужила като основа даже за формиране на изводи, на които нѣкои сж придавали голѣмо научно значение.

За жалостъ, числата за столѣтниците споредъ резултатитѣ отъ анкетата не могатъ да бждатъ сравнявани съ числата за столѣтниците въ другитѣ страни, щомъ като последнитѣ сж добити чрезъ обикновения способъ на преброяване на населението, защото ние имаме достатъчно основания да предполагаме, че числата за другитѣ страни така сжщо сж обременени въ една или друга степенъ съ дефекти, както числата отъ нашето преброяване.

Съгласно резултатитѣ отъ преброяването презъ 1926 год., у насъ се падатъ по 320'4 столѣтника на 1 милионъ население; обаче споредъ анкетата тая цифра спада на 28'8. Ако сравнимъ последната цифра съ числата за броя на столѣтниците, помѣстени въ таблица II-ра, ние ще видимъ, че въ Европа първото мѣсто ще се падне на Летония, второто на Португалия и третото на България. Ако, обаче, смѣтнемъ, че по-голѣма достоверность заслужаватъ числата само на нѣкои държави, тогава, безъ съмнение, България ще запази пакъ своето първо мѣсто по броя на столѣтниците. Най-сравняеми сж числата за България съ

числата за Италия, добити сжщо отъ анкета на столѣтниците, макаръ че първитѣ се отнасятъ за 31 дек. 1926, а вторитѣ за 31 дек. 1921 год. Споредъ тѣхъ излиза, че относителниятъ брой на столѣтниците въ България — 28'8 на 1 милионъ отъ населението е 22 пѣти по-голѣмъ, отколкото въ Италия, гдето той възлиза на 1'3 на единъ милионъ отъ населението.

Отхвърляйки, следователно, твърдението, че броятъ на столѣтниците въ България дава едно изумително голѣмо число, ние трѣбва да приемемъ, че все пакъ по броя на столѣтниците България заема първо мѣсто между европейскитѣ държави.

2. *Столѣтници по надморска височина на мѣстата, въ които живѣятъ.* Отъ забележителенъ интересъ сж даннитѣ, които показватъ разпредѣлението на столѣтниците въ връзка съ надморската височина на мѣстата, въ които живѣятъ. Ние намираме тия данни въ следната таблица:

Надморска височина	Столѣтници:		
	Въ сегашната територия на Царството	Въ територията преди войнитѣ	На 100,000 отъ населението
До 300 м.	74	72	2'4
Отъ 300 до 500 м.	29	28	3'1
Отъ 500 до 700 м.	34	33	5'2
Отъ 700 до 1000 м.	14	12	3'5
Надъ 1000 м.	7	3	4'3
Всичко . .	158	148	—

Разпредѣлението на случаитѣ въ графа I-ва е напълно естествено. Прави впечатление, обаче, голѣмото число на столѣтниците въ мѣстноститѣ, които се намиратъ на 500 до 700 м. надъ морското равнище. Относителнитѣ числа на 100,000 отъ населението сж изчислени само по отношение на територията ни отпреди 1912 год. Така ограничениятъ брой на столѣтниците възлиза само на 148, но разпредѣлението на абсолютнитѣ числа отъ колона II-ра остава сжщото, както при колона I-ва. Колкото се отнася до относителнитѣ числа отъ колона III-та, тѣ ни довеждатъ до заключението, че високитѣ мѣстности сж по-благоприятни за столѣтниците, обаче най-благоприятна за тѣхъ е височината 500—700 м. Мѣстноститѣ съ височина надъ 1000 метра така сжщо влияятъ благоприятно върху дълголѣтността, но не толкова, колкото мѣстноститѣ на височина отъ 500 до 700 метра. Не бива, обаче, да се забравя, че числата за височинитѣ надъ 1000 метра трѣбва да се третираатъ осторожно, тъй като тѣ сж твърде малки и, следователно, изложени на влиянието на случая. Така, достатъчно би било броятъ на столѣтниците, живущи въ мѣстности съ височина надъ 1000 метра надъ морското равнище